

LEHDISTÖTIEDOTE nro 55/23

Luxemburgissa 30.3.2023

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-5/22 | Green Network (Maksujen palauttamista koskeva määräys)

Energia-alan kansallisilla sääntelyviranomaisilla voi olla toimivalta määrätä sähköalan yritykset palauttamaan kuluttajansuojaa koskevien vaatimusten vastaisesti perityt summat

Kuluttajien suojeleminen nimittäin kuuluu kyseisten viranomaisten tehtäviin

Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (energia-, verkko- ja ympäristöalan sääntelyviranomainen, Italia) määräsi vuonna 2019 italialaiselle sähkön ja maakaasun jakeluyhtiölle Green Networkille 655 000 euron suuruisen hallinnollisen seuraamusmaksun, koska tämä oli jättänyt noudattamatta hintojen avoimuutta koskevia velvollisuuksia. Kyseinen viranomainen määräsi Green Networkin myös palauttamaan loppuasiakkailleen 13 987 495,22 euron suuruisen summan, joka niiltä oli laskutettu hallintokuluina tämän viranomaisen sääntöjenvastaiseksi katsoman sopimusehdon nojalla.

Green Network riitautti tämän päätöksen hallintotuomioistuimessa siinä menestymättä, minkä jälkeen se teki valituksen Consiglio di Statoon (ylin hallintotuomioistuin, Italia), jossa se väitti, että Italian oikeudessa kansalliselle sääntelyviranomaiselle annettu toimivalta määrätä asiakkailta laskutetut summat palautettaviksi oli vastoin direktiiviä 2009/72¹.

Consiglio di Stato on tässä tilanteessa esittänyt unionin tuomioistuimelle kaksi ennakkoratkaisukysymystä direktiivin 2009/72 37 artiklan, joka koskee sääntelyviranomaisten toimivaltuuksia, 1 ja 4 kohdasta sekä liitteestä I, jossa mainitaan toimenpiteet, jotka jäsenvaltioiden on toteutettava kuluttajien suojelemiseksi.

Tuomiossaan **unionin tuomioistuin täsmentää, että 37 artiklan 1 kohdan i ja n alakohtaa² ja 4 kohdan d alakohtaa³ sekä liitettä I on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että jäsenvaltio antaa kansalliselle sääntelyviranomaiselle toimivallan määrätä sähköalan yritykset palauttamaan loppuasiakkailleen summan, joka vastaa näiden asiakkaiden tämän viranomaisen sääntöjenvastaiseksi katsoman sopimusehdon nojalla ”hallintokuluina” maksamaa vastiketta**. Näin on myös niissä tapauksissa, joissa tämä palauttamismääräys ei perustu kyseisten yritysten suorittaman asianomaisen palvelun laatuun liittyviin syihin vaan hintojen avoimuutta koskevien velvollisuuksien noudattamatta jättämiseen.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

¹ Sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta 13.7.2009 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/72/EY (EUVL 2009, L 211, s. 55).

² Nämä säännökset koskevat sääntelyviranomaisten tehtäviä, jotka liittyvät avoimuutta koskevien velvollisuuksien noudattamiseen ja kuluttajien suojelemiseen.

³ Tässä säännöksessä säädetään, että sääntelyviranomaisilla on toimivalta määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia sähköalan yrityksille, jotka eivät täytä velvollisuuksiaan, jotka johtuvat direktiivistä 2009/72 tai asiaan liittyvistä oikeudellisesti sitovista kansallisen sääntelyviranomaisen tekemistä päätöksistä, tai ehdottaa toimivaltaiselle tuomioistuimelle, että tämä määräisi kyseisiä seuraamuksia.

Unionin tuomioistuin korostaa aluksi, että direktiivin 2009/72 tavoitteiden saavuttamiseksi siinä edellytetään, että jäsenvaltiot antavat kansallisille sääntelyviranomaisilleen sähkömarkkinoiden sääntelyyn ja valvontaan liittyviä laajoja valtaoikeuksia muun muassa kuluttajansuojan varmistamiseksi.

Se toteaa seuraavaksi, ettei direktiivin 2009/72 37 artiklassa, joka koskee sääntelyviranomaisen tehtäviä ja toimivaltuuksia, mainita toimivaltaa velvoittaa sähköalan yritykset palauttamaan kaikki summat, jotka on peritty vastikkeena sääntöjenvastaiseksi katsotusta sopimusehdosta. Ilmaisun ”sääntelyviranomaisella on oltava vähintään valtuudet” käyttö direktiivin 2009/72 37 artiklan 4 kohdassa osoittaa kuitenkin, että tällaiselle viranomaiselle voidaan osoittaa myös muita toimivaltuuksia kuin ne, jotka on nimenomaisesti mainittu kyseisessä 37 artiklan 4 kohdassa, jotta se voi suorittaa kyseisen direktiivin 37 artiklan 1, 3 ja 6 kohdassa tarkoitettut tehtävät.

Lisäksi on niin, että sähköalan yrityksiin sovellettavien avoimuutta koskevien velvollisuuksien noudattamisen varmistaminen ja kuluttajien suojeleminen kuuluvat mainitun direktiivin 37 artiklan 1, 3 ja 6 kohdassa tarkoitettuihin kansallisten sääntelyviranomaisten tehtäviin.

Unionin tuomioistuin toteaa täten, että **jäsenvaltio voi antaa tällaiselle viranomaiselle toimivallan määrätä nämä toimijat palauttamaan summat, jotka ne ovat perineet kuluttajansuojaa koskevien vaatimusten ja erityisesti avoimuutta koskevaan velvollisuuteen sekä laskutuksen oikeellisuuteen liittyvien vaatimusten vastaisesti.**

Tällaista tulkintaa ei horjuta se, että direktiivin 2009/72 36 artiklassa säädetään lähinnä, että kansallisen sääntelyviranomaisen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ”tarvittaessa tiiviissä yhteydenpidossa muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten, myös kilpailuviranomaisten, kanssa ja tämän rajoittamatta näiden toimivaltaa”, tai että kyseisen direktiivin 37 artiklan 1 kohdan n alakohdan sisältyy ilmaisu ”muiden asiaankuuluvien viranomaisten kanssa”.

Näistä säännöksistä ei nimittäin ilmene, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tapauksessa näistä muista kansallisista viranomaisista vain yksi voisi määrätä sähköalan yritysten loppuasiakkailta perusteettomasti perimien summien palauttamisesta. Ilmaisun ”tarvittaessa” käyttäminen merkitsee päinvastoin sitä, että tällainen vuoropuhelu on tarpeen ainoastaan silloin, kun suunnitellulla toimenpiteellä voi olla vaikutuksia muihin toimivaltaisiin viranomaisiin.

Unionin tuomioistuin täsmentää lopuksi, että siltä osin kuin kuluttajien suojeleminen ja avoimuutta koskevien velvollisuuksien noudattaminen kuuluvat direktiivin 2009/72 37 artiklassa tarkoitettuihin tehtäviin, tarkalla syyllä sille, miksi näistä tehtävistä toisen täyttämiseksi sähköalan yritys määrätään palauttamaan asiakkailleen summat, ei ole merkitystä.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Pysykää kuulolla!

